

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่อง การกำหนดเงื่อนไขในการออกใบอนุญาตนำเข้ายาสูบชนิดบุหรี่ซิการ์เรต

กรมสรรพสามิตได้มีหนังสือ ที่ กค ๐๖๐๗/๓๓๖๓๗ ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า มาตรา ๕ ตรี (๒) แห่งพระราชบัญญัติยาสูบ พ.ศ. ๒๕๐๙ บัญญัติให้การเสียค่าแสตมป์ยาสูบตามมูลค่าในกรณียาเส้นหรือยาสูบที่นำเข้ามาในราชอาณาจักร ให้ถือราคา ซี.ไอ.เอฟ. ของยาเส้นหรือยาสูบ บวกด้วยอากรขาเข้า ค่าธรรมเนียมพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน และภาษีและค่าธรรมเนียมอื่นตามที่จะได้กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา แต่ไม่รวมถึงภาษีมูลค่าเพิ่มตามที่กำหนดในหมวด ๔ ลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร และในมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวบัญญัติห้ามมิให้ผู้ใดนำเมล็ดพันธุ์ยาสูบ ต้นยาสูบ ใบยา ยาอัด ยาเส้น หรือยาสูบเข้ามาในหรือส่งออกนอกราชอาณาจักร เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอธิบดีหรือเจ้าพนักงานที่ได้รับมอบหมายจากอธิบดี ส่วนการขออนุญาต การออกใบอนุญาต และเงื่อนไขว่าด้วยการนำสิ่งของตามมาตรานี้เข้ามาในหรือส่งออกนอกราชอาณาจักร ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ปัจจุบันกรมสรรพสามิตอาศัยอำนาจตามมาตรา ๒๗ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติยาสูบ พ.ศ. ๒๕๐๙ ออกประกาศกรมสรรพสามิตกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการขออนุญาต การออกใบอนุญาต และเงื่อนไขว่าด้วยการนำเมล็ดพันธุ์ยาสูบ ต้นยาสูบ ใบยา ยาอัด ยาเส้น หรือยาสูบเข้ามาในหรือส่งออกนอกราชอาณาจักร รวม ๕ ฉบับ โดยประกาศกรมสรรพสามิต เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการขออนุญาต การออกใบอนุญาต และเงื่อนไขว่าด้วยการนำเมล็ดพันธุ์ยาสูบ ต้นยาสูบ ใบยา ยาอัด ยาเส้นหรือยาสูบ เข้ามาในหรือส่งออกนอกราชอาณาจักร ลงวันที่ ๑๗ มกราคม พ.ศ. ๒๕๓๙ ข้อ ๓.๑.๔ กำหนดว่า “ผู้ขออนุญาตต้องแจ้งราคา ซี.ไอ.เอฟ. และราคาขายปลีกของยาเส้นหรือยาสูบแต่ละตราที่จะนำเข้ามาในราชอาณาจักร ตามแบบที่กรมสรรพสามิตกำหนด” แต่ข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้ได้รับใบอนุญาตนำเข้ายาสูบชนิดบุหรี่ซิการ์เรตแจ้งราคา ซี.ไอ.เอฟ. ของยาสูบที่นำเข้าต่ำมาก เป็นเหตุให้กรมสรรพสามิตได้รับค่าแสตมป์ยาสูบต่ำ กรมสรรพสามิตจึงมีนโยบายที่จะอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติยาสูบ พ.ศ. ๒๕๐๙ ออกประกาศกำหนดเงื่อนไขให้ ผู้ประสงค์ขอรับใบอนุญาตนำเข้ายาสูบเข้ามาในราชอาณาจักรต้องแจ้งราคา ซี.ไอ.เอฟ. ของยาสูบขณะยื่นคำขอใบอนุญาตนำเข้าให้สอดคล้องกับความเป็นจริง กล่าวคือ หากกรมสรรพสามิตพิจารณาเห็นว่าราคาที่แจ้งยังไม่เหมาะสมก็จะไม่ออกใบอนุญาตให้นำเข้า แต่หากเห็นว่าราคาที่แจ้งมีความ

เหมาะสม (โดยเทียบกับราคา ซี.ไอ.เอฟ. ทั่วไปของยาสูบ และราคา ซี.ไอ.เอฟ. ที่กรมศุลกากรจัดเก็บจริงขณะนำเข้ายาสูบ) จึงจะพิจารณาอนุญาตให้นำเข้าได้ ซึ่งเงื่อนไขที่กำหนดดังกล่าวเป็นเพียงเงื่อนไขการอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้นำเข้าในขณะยื่นคำขอรับใบอนุญาตนำเข้าที่กรมสรรพสามิตเท่านั้น ส่วนการจัดเก็บค่าแสตมป์ยาสูบในขณะนำเข้าหลังจากที่มีการอนุญาตให้นำเข้าแล้ว กรมศุลกากรจะเป็นผู้พิจารณาราคา ซี.ไอ.เอฟ. ขณะนำเข้าตามขั้นตอนกฎหมายศุลกากรต่อไป โดยใบอนุญาตนำเข้ายาสูบมีอายุ ๖ เดือน นับแต่วันที่ได้รับอนุญาต

กรมสรรพสามิตจึงขอหารือว่า กรมสรรพสามิตจะอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติยาสูบ พ.ศ. ๒๕๐๙ กำหนดเงื่อนไขการออกใบอนุญาตดังกล่าวข้างต้นได้หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๕) ได้พิจารณาปัญหาข้อหารือของกรมสรรพสามิต โดยมีผู้แทนกระทรวงการคลัง (กรมสรรพสามิตและกรมศุลกากร) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริง ปรากฏข้อเท็จจริงเพิ่มเติม ดังต่อไปนี้

ตามที่มาตรา ๒๗^๑ แห่งพระราชบัญญัติยาสูบ พ.ศ. ๒๕๐๙ บัญญัติห้ามมิให้ผู้ใดนำยาสูบเข้ามาในราชอาณาจักร เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอธิบดีหรือเจ้าพนักงานที่ได้รับมอบหมายจากอธิบดี ส่วนการขออนุญาต การออกใบอนุญาต และเงื่อนไขว่าด้วยการนำยาสูบเข้ามาในหรือส่งออกป็นนอกราชอาณาจักร ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษานั้น ในข้อ ๓.๑.๔^๒ แห่งประกาศกรมสรรพสามิต เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการขออนุญาต การออกใบอนุญาต และเงื่อนไขว่าด้วยการนำเมล็ดพันธุ์ยาสูบต้นยาสูบ ใบยา ยาอัด ยาเส้นหรือยาสูบ เข้ามาในหรือส่งออกป็นนอกราชอาณาจักร ลงวันที่ ๑๗ มกราคม พ.ศ. ๒๕๓๙ ได้กำหนดให้ผู้ขออนุญาตต้องแจ้งราคา ซี.ไอ.เอฟ. และราคาขายปลีกของยาสูบแต่ละตราที่จะนำเข้ามาในราชอาณาจักร พร้อมทั้งแนบสำเนาใบแสดงรายการและราคาสินค้า (INVOICE) หรือสำเนารายการสินค้าและราคาซึ่งผู้ขายทำขึ้นก่อนตกลงซื้อขาย

^๑มาตรา ๒๗ ห้ามมิให้ผู้ใดนำเมล็ดพันธุ์ยาสูบ ต้นยาสูบ ใบยา ยาอัด ยาเส้น หรือยาสูบเข้ามาในหรือส่งออกป็นนอกราชอาณาจักร เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอธิบดีหรือเจ้าพนักงานที่ได้รับมอบหมายจากอธิบดี

การขออนุญาต การออกใบอนุญาต และเงื่อนไขว่าด้วยการนำสิ่งของตามมาตรานี้เข้ามาในหรือส่งออกป็นนอกราชอาณาจักร ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

การขออนุญาตนำสิ่งของตามมาตรานี้เข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อเป็นตัวอย่างสินค้า หรือมิใช่เพื่อการค้าตามจำนวนอันสมควร จะขอเมื่อสิ่งของนั้นมาถึงด่านศุลกากรแล้วก็ได้

เฉพาะยาเส้นหรือยาสูบให้ปิดแสตมป์ยาสูบตามพระราชบัญญัตินี้ก่อนที่จะรับมอบไปจากเจ้าพนักงานศุลกากร เว้นแต่อธิบดีจะอนุญาตให้ปิดภายหลังตามเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด

^๒๓.๑.๔ ผู้ขออนุญาตต้องแจ้งราคา ซี.ไอ.เอฟ. และราคาขายปลีกของยาเส้นหรือยาสูบแต่ละตราที่จะนำเข้ามาในราชอาณาจักร ตามแบบที่กรมสรรพสามิตกำหนด

(PROFORMA INVOICE) ไปพร้อมกับคำขออนุญาตตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๓.๑.๕^๓ และเมื่อได้รับใบอนุญาตให้นำเข้าแล้ว สามารถนำยาสูบตามจำนวนที่ได้รับอนุญาตเข้ามาในราชอาณาจักรได้หนึ่งครั้งภายในหกเดือนนับแต่วันที่ได้รับใบอนุญาต ส่วนการเสียค่าแสตมป์ยาสูบ นั้นจะมีขึ้นเมื่อผู้ได้รับใบอนุญาตได้นำยาสูบเข้ามาในราชอาณาจักรและได้ยื่นชำระค่าแสตมป์ยาสูบพร้อมกับการชำระอากรขาเข้า ณ กรมศุลกากร เนื่องจากในปัจจุบันรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังได้อาศัยอำนาจตามมาตรา ๕ เบญจ^๔ แห่งพระราชบัญญัติยาสูบฯ มอบหมายให้กรมศุลกากรเป็นผู้เรียกเก็บค่าแสตมป์ยาสูบแทนกรมสรรพสามิต ตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ให้กรมศุลกากรเรียกเก็บค่าแสตมป์ยาสูบสำหรับยาเส้นหรือยาสูบที่นำเข้าเพื่อกรมสรรพสามิต ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๓๔ ซึ่งในการเรียกเก็บค่าแสตมป์ยาสูบ เจ้าพนักงานศุลกากรจะใช้ราคา ซี.ไอ.เอฟ. ของยาสูบตามที่ปรากฏใน INVOICE ที่ผู้ได้รับใบอนุญาตได้แจ้งต่อกรมสรรพสามิตเป็นฐานในการคำนวณการเรียกเก็บค่าแสตมป์ยาสูบ โดยเจ้าพนักงานศุลกากรสามารถใช้ดุลพินิจในการประเมินราคา ซี.ไอ.เอฟ. ของยาสูบใหม่ได้ หากเจ้าพนักงานศุลกากรพิจารณาแล้วเห็นว่าราคา ซี.ไอ.เอฟ. ตามที่ปรากฏใน INVOICE ไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง ทั้งนี้ ตามที่มาตรา ๕ ตรี^๕ แห่งพระราชบัญญัติยาสูบ พ.ศ. ๒๕๐๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติยาสูบ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๓๔ บัญญัติไว้ ประกอบกับกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๓๒ (พ.ศ. ๒๕๔๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติศุลกากร พุทธศักราช ๒๔๖๙ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการใช้และ

^๓๓.๑.๕ ให้ยื่นคำขออนุญาตตามแบบที่กรมสรรพสามิตกำหนดต่อเจ้าพนักงานที่ได้รับมอบหมายจากอธิบดี ณ กรมสรรพสามิต โดยแนบสำเนาใบแสดงรายการและราคาสินค้า (INVOICE) หรือสำเนารายการสินค้าและราคาซึ่งผู้ขายทำขึ้นก่อนตกลงซื้อขาย (PROFORMA INVOICE) ไปพร้อมกับคำขออนุญาตด้วย

“มาตรา ๕ เบญจ ในกรณียาเส้นหรือยาสูบที่นำเข้ามาในราชอาณาจักร รัฐมนตรีจะประกาศกำหนดให้กรมศุลกากรเรียกเก็บค่าแสตมป์ยาสูบเพื่อกรมสรรพสามิตก็ได้

“มาตรา ๕ ตรี การเสียค่าแสตมป์ยาสูบตามมูลค่านั้น ให้ถือมูลค่าตาม (๑) และ (๒) โดยให้รวมค่าแสตมป์ยาสูบที่พึงต้องชำระด้วย ดังนี้

(๑) ในกรณียาเส้นที่ทำในราชอาณาจักร ให้ถือตามราคาขาย ณ โรงอุตสาหกรรมยาสูบ

ในกรณีไม่มีราคาขายยาเส้น ณ โรงอุตสาหกรรมยาสูบ หรือราคาขายยาเส้น ณ โรงอุตสาหกรรมยาสูบมีหลายราคา ให้ถือตามราคาต่ออธิบดีประกาศตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

เพื่อประโยชน์ในการจัดเก็บค่าแสตมป์ยาสูบ อธิบดีโดยอนุมัติรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศมูลค่าของยาเส้นที่ผลิตในราชอาณาจักร ให้ถือเป็นเกณฑ์ในการคำนวณค่าแสตมป์ยาสูบ โดยกำหนดจากราคาขาย ณ โรงอุตสาหกรรมยาสูบในตลาดปกติได้

ในกรณียาสูบที่ทำในราชอาณาจักร ให้ถือตามราคายาสูบตามที่อธิบดีประกาศกำหนดตามมาตรา ๒๓ เป็นราคาขาย ณ โรงอุตสาหกรรมยาสูบ

(๒) ในกรณียาเส้นหรือยาสูบที่นำเข้ามาในราชอาณาจักร ให้ถือราคา ซี.ไอ.เอฟ. ของยาเส้นหรือยาสูบ บวกด้วยอากรขาเข้า ค่าธรรมเนียมพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน และภาษีและค่าธรรมเนียมอื่นตามที่จะได้กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา แต่ไม่รวมถึงภาษีมูลค่าเพิ่มตามที่กำหนดในหมวด ๔ ลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร

การกำหนดราคาศุลกากร อย่างไรก็ตาม กรมสรรพสามิตเห็นว่า ราคา ซี.ไอ.เอฟ. ที่กรมศุลกากรประเมินใหม่ยังต่ำกว่าราคาที่แท้จริง กรมสรรพสามิตจึงมีนโยบายจะอาศัยอำนาจตาม มาตรา ๒๗ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติยาสูบฯ กำหนดเป็นเงื่อนไขให้ผู้ขอรับใบอนุญาตนำเข้า ยาสูบต้องแจ้งราคา ซี.ไอ.เอฟ. ให้สอดคล้องกับความเป็นจริงจึงจะพิจารณาออกใบอนุญาตให้

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๕) ได้พิจารณาปัญหาข้อกฎหมายดังกล่าว ประกอบกับข้อเท็จจริงเพิ่มเติมข้างต้นแล้วมีความเห็น ดังนี้

การกำหนดหลักเกณฑ์ในการขออนุญาตและออกใบอนุญาตให้นำเข้ายาสูบตาม มาตรา ๒๗ วรรคสอง^๖ แห่งพระราชบัญญัติยาสูบ พ.ศ. ๒๕๐๙ กับการจัดเก็บค่าแสตมป์ยาสูบมี วัตถุประสงค์ต่างกัน กล่าวคือ การกำหนดหลักเกณฑ์ในการขออนุญาตและการออกใบอนุญาตให้ นำเข้ายาสูบมีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดคุณสมบัติของผู้ขออนุญาต ลักษณะของยาสูบ รวมทั้ง เงื่อนไขในการนำยาสูบเข้ามาในราชอาณาจักร ส่วนการจัดเก็บค่าแสตมป์ยาสูบที่ได้นำเข้ามาใน ราชอาณาจักรนั้น ในมาตรา ๕ ตรี^๗ แห่งพระราชบัญญัติยาสูบฯ ได้บัญญัติหลักเกณฑ์ในการ จัดเก็บค่าแสตมป์ยาสูบไว้เป็นการเฉพาะแล้ว โดยบัญญัติให้เจ้าพนักงานศุลกากรสามารถประเมิน ราคา ซี.ไอ.เอฟ. ได้ ในกรณีที่เห็นว่าราคา ซี.ไอ.เอฟ. ที่ผู้ได้รับใบอนุญาตนำเข้ายาสูบแจ้งไว้ต่ำ กว่าความเป็นจริง ดังนั้น ในขั้นตอนการพิจารณาออกใบอนุญาตให้นำเข้ายาสูบ จึงยังไม่มีเหตุที่ กรมสรรพสามิตจะพิจารณาว่าราคา ซี.ไอ.เอฟ. นั้นสอดคล้องกับความเป็นจริงหรือไม่ เนื่องจาก ในการจัดเก็บค่าแสตมป์ยาสูบ มาตรา ๕ ตรี แห่งพระราชบัญญัติยาสูบฯ ได้บัญญัติให้เจ้า พนักงานศุลกากรมีอำนาจประเมินในขั้นตอนการนำยาสูบเข้ามาในราชอาณาจักร กรมสรรพสามิต จึงไม่สามารถอาศัยอำนาจตามมาตรา ๒๗ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติยาสูบฯ กำหนดให้การ แจ้งราคา ซี.ไอ.เอฟ. เป็นเงื่อนไขในการออกใบอนุญาตได้

(ลงชื่อ) พรทิพย์ จาละ

(คุณพรทิพย์ จาละ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

ในกรณีที่ผู้นำเข้าได้รับยกเว้นหรือลดอัตราอากรขาเข้าตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริม การลงทุนหรือตามกฎหมายอื่นให้นำอากรขาเข้าที่ได้รับยกเว้นหรือลดอัตราดังกล่าวมารวมในการคำนวณมูลค่า ตาม (๒) ด้วย

ราคา ซี.ไอ.เอฟ. ตาม (๒) ได้แก่ ราคาขายเส้นหรือยาสูบที่บวกด้วยค่าประกันภัยและ ค่าขนส่งถึงด่านศุลกากรในราชอาณาจักร ทั้งนี้ เว้นแต่

(ก) ในกรณีที่อธิบดีกรมศุลกากรประกาศให้ราคาในท้องตลาดสำหรับยาเส้นหรือยาสูบ ประเภทใดประเภทหนึ่ง ต้องเสียอากรตามราคาเป็นรายเฉลี่ยตามกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากร ให้ถือ ราคานั้นเป็นราคาขายเส้นหรือยาสูบในการคำนวณราคา ซี.ไอ.เอฟ.

(ข) ในกรณีที่เจ้าพนักงานศุลกากรประเมินราคาเพื่อเสียอากรขาเข้าใหม่ตามกฎหมาย ว่าด้วยศุลกากร ให้ถือราคานั้นเป็นราคาขายเส้นหรือยาสูบในการคำนวณราคา ซี.ไอ.เอฟ.

^๖โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑, ข้างต้น

^๗โปรดดูเชิงอรรถที่ ๕, ข้างต้น

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มีนาคม ๒๕๕๑